

GYVENIMO APRAŠYMAS

Prof. dr. **Ineta Dabašinskienė**
Vytauto Didžiojo universitetas
Humanitarinių mokslų fakultetas

ORCID:0000-0002-4873-2898

Scopus Author ID: 35274259200

Scopus H-index – 6, Scopus Coautor – 146, Scopus Citavimas – 265, Web of Science Citavimas – 182.

Researchgate: https://www.researchgate.net/profile/Ineta_Dabasinskiene

Akademinio gyvenimo aprašymo santrauka

Dr. Ineta Dabašinskienė yra Vytauto Didžiojo universiteto, Lietuvių kalbos katedros profesorė, Tarpkultūrinės komunikacijos ir daugiakalbystės tyrimų centro vadovė, Skaitmeninių išteklių ir tarpdisciplininių tyrimų instituto vyriausia mokslo darbuotoja. Prof. I. Dabašinskienės mokslinių interesų kryptys – psicholingvistika, sociolingvistika, daugiakalbystė ir kalbos politika, vaikų kalbos raida, dvikalbis ir daugiakalbis ugdymas ir kt. Profesorė aktyviai dalyvauja nacionaliniuose, Europos Komisijos ir kituose tarptautiniuose mokslo ir švietimo projektuose, yra daugelio jų koordinatorė, partnerė, ne kartą pelniusi tarptautinį pripažinimą už vykdytų projektų kokybę, aktualumą ir sklaidą. Ji aktyviai dalyvauja įvairiose tarptautinėse ekspertinėse veiklose, pvz., Europos daugiakalbystės komisaro Daugiakalbystės reikalų aukšto lygio grupės ekspertė, Europos Komisijos mokslo programų, Lietuvos mokslų tarybos ir Estijos mokslų tarybos ekspertė. Mokslininkė stažuojasi ir skaito paskaitas Europos, JAV ir kitų žemynų universitetuose.

Profesorė priklauso įvairioms tarptautinėms asociacijoms ir organizacijoms; yra išleidusi mokslo darbų Lietuvos ir tarptautiniuose mokslo leidiniuose, redagavo ne vieną mokslo studiją, išleistą tarptautinėse leidyklose, yra tarptautinių ir nacionalinių periodinių mokslo leidinių redakcijos kolegijos narė.

• Išsilavinimas. Mokslo laipsniai, pedagoginiai vardai ir diplomai

2015 m. profesoriaus pedagoginis vardas (profesoriaus atestatas)

2009 m. habilitacijos procedūra (Vytauto Didžiojo universitetas)

2003 m. docento pedagoginis vardas (docento atestatas)

1999 m. Humanitarinių mokslų (Filologija) daktaro laipsnis (daktaro diplomai) (jungtinė doktorantūra: Vytauto Didžiojo universitetas ir Lietuvių kalbos institutas)

1992 m. Vilniaus universitetas, Filologijos fakultetas. Lietuvių kalbos ir literatūros dėstytojo diplomai

Mokslo sritis, kryptis

Humanitariniai mokslai, filologija

Mokslinių interesų kryptys

Psicholingvistika (kalbos įsisavinimas, produkcija, ir vartoseną), sociolingvistika (dvikalbystės raida, daugiakalbystė ir kalbos politika, etninių grupių kalbinis švietimas), sakytinės kalbos tyrimai, gramatika (morfologija, morfosintaksė) ir pragmatika

• Pagrindinė darbo vieta ir pareigos (šiuo metu einamos pareigos, kita veikla)

Lituanistikos katedros profesorė, Vytauto Didžiojo universitetas (2009-)

Tarpkultūrinės komunikacijos ir daugiakalbystės tyrimų centro vadovė, Vytauto Didžiojo universitetas

SITI (Skaitmeninių išteklių ir tarpdisciplininių institutas) vyriausioji mokslo darbuotoja (2024-)
SITI (Skaitmeninių išteklių ir tarpdisciplininių institutas) tarybos narė
Institucinė koordinatorė, TRANSFORM4EU (Europos universitetų aljansas) (2021-)
Senato narė (Strategijos komitetas), Vytauto Didžiojo universitetas
Filologijos krypties jungtinės doktorantūros komiteto pirmininko pavaduotoja

Ankstesnė akademinė, administracinė veikla

2015–2020 m. Vytauto Didžiojo universiteto tarptautinių ryšių prorektorė
2009–2015 m. Vytauto Didžiojo universiteto Humanitarinių mokslų fakulteto dekanė
2007–2009 m. Vytauto Didžiojo universiteto Politikos mokslų ir diplomatijos fakulteto prodekanė ir dekanė
2001–2009 m. Vytauto Didžiojo universiteto Lietuvių kalbos katedros docentė
2003–2008 m. Vytauto Didžiojo universiteto Politikos mokslų ir diplomatijos fakulteto Regionistikos katedros vedėja
2005 m. rudens semestrą Vienos universiteto Skandinavistikos katedros vizituojanti profesorė
2003–2005 m. Vilniaus universiteto, Filologijos fakulteto Lituanistinių studijų katedros docentė
2002 m. rudens semestrą Vienos universiteto Skandinavistikos katedros vizituojanti profesorė
1999–2003 m. Vytauto Didžiojo universiteto Tarptautinių ryšių skyriaus vedėja
1999–2001 m. Vytauto Didžiojo universiteto Lietuvių kalbos katedros vyr. asistentė
1993–1999 m. Vytauto Didžiojo universiteto Lietuvių kalbos katedros dėstytoja-asistentė, doktorantė
1999 m. rudens semestrą Vienos (Austrija) universiteto Bendrosios kalbotyros ir Indoeuropeistikos katedros dėstytoja

• Pedagoginė veikla. Dėstomi dalykai

Ineta Dabašinskienė dėsto ir vadovauja bakalauro, magistro ir doktorantūros studentams.

Bakalaurams

Morfologija
Vaikų kalbos raida
Socialinės ir psichologinės
lingvistikos įvadas

Magistrantams

Kalbos psichologija
Kalba ir tapatybė

Doktorantams

Socialinė ir psichologinė lingvistika
Specialusis dalykas disertacijos tema

Dėstyti dalykai VDU ir kituose universitetuose

Vytauto Didžiojo universitetas

Taikomoji kalbotyra
Kalbotyros kryptys ir metodai
Sociolingvistika
Multilingualism in Europe (magistrantams)

Vilniaus universitetas

Psicholingvistika (magistrantams)

Vienos universitetas, Austrija (kviestinė dėstytoja)

Introduction to Baltic (Lithuanian) philology
Language acquisition in Lithuanian
Baltic culture and society
Baltic languages and integration: conflicts, contacts and challenges

• Sukurta mokslinė mokykla (Taikomieji psicho- ir sociolingvistiniai tyrimai).

Inetos Dabašinskienės palaipsniui auginta psicholingvistinių tyrimų, kalbos įsisavinimo kryptis, atnešusi į Lietuvos kalbotyrą *Natūralumo* kalboje (Natūralioji morfologija, fonologija), *vartosena-grįstą* (angl. usage-based) teorinę kryptį, nuostatas bei aktualius tipologijos klausimus (bendradarbiaujant su žinomais

pasaulyje ir Europoje mokslininkais, prof. W. U. Dressleriu, M. Smoczyńska, P. Brooks ir kiti), išaugo į platesnių, ne tik teorinių, bet ir taikomųjų psicho- ir sociolingvistinių tyrimų lauką. Jos suburta jaunųjų mokslininkų grupę, vykdo tarpdisciplininius psicho- ir sociolingvistinius tyrimus, paremtus skaitmeninių išteklių analize, ilgalaikio stebėjimo, eksperimentiniais tyrimais ir apklausų rezultatais.

Jaunųjų tyrėjų ugdymas. Šiuos rezultatus Prof. Dabašinskienė pasiekė motyvuodama jaunos mokslininkus imtis naujų ir perspektyvių tarpdisciplininių tyrimų. Ji vadovavo sėkmingai apgintoms disertacijos ir išugdė jaunos tyrėjus, šiandien matomus Lietuvos kalbotyros tyrimų erdvėje, savarankiškai ir grupėse atliekančius įvairius akademinius projektus ir eksperimentinę veiklą.

Apgintos disertacijos: Ingrida Balčiūnienė (2009), Laura Kamandulytė (2010), Giedrius Tamaševičius (2012), Rasa Dobržinskienė (konsultantė; vadovas prof. K. Župerka 2012), Laura Čubajevaitė (2013), Jogilė Ramonaitė (2013), Agnė Blažienė (2016), Eglė Krivickaitė (2016), Viktorija Kavaliauskaitė (2021). *Doktorantai:* Skirmantė Gribauskienė.

Vadovavimas podoktorantūros stažuotėms: Ingrida Balčiūnienė (2012).

Ineta Dabašinskienė yra Lietuvos ir užsienio dešimčių doktorantūros (bei magistrantūros) gynimo komitetų pirmininkė, narė, oponentė.

Vadovaujama prof. Dabašinskienės jaunesnių ir vyresnių mokslininkų grupė dirba „Tarpkultūrinės komunikacijos ir daugiakalbystės tyrimų centre“, SITI (Skaitmeninių išteklių ir tarpdisciplininių institutas) grupėje, kurioje analizuoja kalbos ar kalbų vartojimo ypatybes, kalbos sistemos pokyčius, atskleidžiančius kalbos/šnekos įvairovės-stabilumo fenomeną; tiria kalbos raidos ypatumus daugiakultūroje ar daugiakalbėje visuomenėje, aprašo tipinę kalbos raidą, būdingą lietuvių kalbai, ir lygina ją su kitomis kalbomis. Šios mokslininkų grupės tyrimų tematika apima tris pagrindines kryptis (bet jomis neapsiriboja): *Psicholingvistiniai tyrimai.* Ši kryptis apima psicholingvistinius suaugusiųjų ir vaikų kalbos tyrimus, didžiausią dėmesį skirdama kalbos formavimosi ir suvokimo procesams. Tyrimai apima tipinės ir netipinės kalbos raidos, įskaitant daugiakalbystės ir neišplėtosios kalbos, reiškinius. *Sociolingvistiniai tyrimai.* Ši kryptis apima sakytinės kalbos, jos atmainų tyrimus, kalbėtojų nuostatas ir jų kaitą, įvairių socialinių / etninių grupių kalbą ir komunikacinę kompetenciją, daugiakalbystę. *Skaitmeninių sakinės kalbos išteklių, mokliškai susistemintų duomenų rinkinių ir tarpdisciplininių priemonių kūrimas ir plėtojimas.* Sakytinės kalbos tekstynų kūrimo ir analizės Lietuvoje pradžia siejama su I. Dabašinskienės idėjų, darbų ir laimėtų projektų, į kuriuos įsitraukė ir kitos Lietuvos institucijos (VU, LKI), aktualumu ir sklaida. Šia kryptimi siekiama kurti ir plėtoti: sakinės kalbos tekstynus (sakinės suaugusiųjų kalbos, vienkablių, dvikablių vaikų kalbos ir kt.); kalbos mokymosi, kalbos raidos vertinimo išteklius.

Narystė organizacijose

AABS (Association for the Advancement of Baltic Studies) vice-prezidentė, aktyvi dalyvė

ASN (Association for the Studies of the Nationalities)

ASEEES (Association for Slavic, East European, and Eurasian Studies)

ELA (European Linguistic Association)

IASCL (International Association of Child Language)

ELLRA (Early Language Learning Research Association)

LITAKA (Lietuvos Taikomosios kalbotyros asociacija)

EAIE (European Association of International Education)

EWORA (Women Leaders in Higher Education)

Redkolegijų narė

Nationalities papers. The Journal of Nationalism and Ethnicity. Routledge (Taylor and Francis)

On the Boundary of Two Worlds. Brill (series on Baltic Studies)

International Journal of Educational Technology in Higher Education (Springer Open)
Acta Linguistica Lituanica, Lietuvių kalbos institutas, Vilnius
Kalbotyra, Vilniaus Universitetas, Vilnius
Darbai ir dienos, Vytauto Didžiojo Universitetas, Kaunas
Sustainable Multilingualism, Vytauto Didžiojo Universitetas, Kaunas

Dalyvavimas tarptautiniuose ir Lietuvos projektuose

Europos Komisijos ir kiti mokslinių tyrimų projektai

Austrijos Mokslų Akademija: International project *Pre- and protomorphology in language acquisition* (1996-). Tarptautinis ilgalaikis tyrimų projektas, tiriantis kalbų įsisavinimo raidos universalijas ir kalbų tipologijos klausimus.

COST A33 *Cross-linguistically robust stages of children's linguistic performance*. Koordinavo Berlyno bendrosios kalbotyros centras (ZAS). Vadovas dr. U. Sauerland, (2006–2010) (Valdymo komiteto narė).

COST IS0804 *Language Impairment in a Multilingual Society: Linguistic Patterns and the Road to Assessment*. Koordinavo Izraelio Bar-Ilan universitetas. Vadovė dr. Sh. Armon-Lotem, (2009–2013) (Valdymo komiteto narė).

CLAD *Cross-linguistic language diagnosis*. Koordinavo Londono universiteto koledžas (London University College). Vadovė prof. H. J. K. Vas der Lely, (2007–2009) (Valdymo komiteto narė).

COST IS1406 *Enhancing children's oral language skills across Europe and beyond* (2015–2019). Vadovas James Law, Newcastle University, UK, (2015–2019) (Valdymo komiteto narė).

H2020-EU.5.f., H2020-EU.5.b. *Supporting and Implementing Plans for Gender Equality in Academia and Research (SPEAR)*, (2019–2022).

Sumani specializacija (ESF, 01.2.2-LMT-K-718-01) *Ignalinos atominės elektrinės (IAE) regiono branduolinio edukacinio turizmo plėtojimo didaktinės technologijos (EDUATOM)*, (2017–2021).

Visuomenės švietimas ir žmogiškųjų išteklių potencialo didinimas. Užsienio Baltistikos centrų ir Lietuvos mokslo ir studijų institucijų bendradarbiavimo skatinimas. Finansuojama ES SF pagal Studijų tarptautiškumo didinimo priemonės nr. 09.3.1-ESFA-V-709 9 prioritetą. VDU partneris, (2017–2023).

Lietuvos institucijų (LMT, VLKK) mokslinių tyrimų projektai

Koordinatorė/ vadovė

Pasakojimo struktūros ir gramatikos įsisavinimas (2022–2024)

Lietuvių vaikų kalba: įtakos ir tendencijos (2009–2011)

Sakytinės lietuvių kalbos tekstyno kūrimas (2007–2009)

Leksinės ir gramatinės sakytinės Lietuvių kalbos ypatybės: tekstyno analizė (2009)

Šnekamosios lietuvių kalbos tekstynas:

skaitmeninimas ir gramatinis anotavimas (2006)

Partnerė/ dalyvė

Kalbų vartojimas ir tautinė tapatybė

Lietuvos miestuose (2007–2009)

Sociolingvistinis Lietuvos

žemėlapis: miestai ir miesteliai (2010–2013)

Europos Komisijos kalbų politikos, kalbų mokymo(si) ir sklaidos projektai

Koordinatorė/ vadovė

FEEL (*Funny Easy and Effective Learning about Countries and Languages*) (2004–2007)

FREPY (*Frendly resources for effective speech therapy*) (2009–2012)

Partnerė/ dalyvė

Oneness (Kalbų mokymasis nuotoliniu būdu) (2003–2005)

Fasten seatbelts to the world (Kalbų mokymas) (2005–2007)

MOLAN (*Network for the exchange of information about good practices that serve to motivate language learners*). Koordinavo Berlyno laisvasis universitetas (Freie Universität Berlin). Vadovas W. Mackiewicz. Kalbų mokymosi motyvacijos tinklai) (2007–2009)

Be Multilingual (*Raising motivation of foreign language learners by implementing modern ways of learning*). Kalbų įvairovės skatinimas) (2007–2009)

Hook up (*CE Language Learning Gateway*. Koordinavo Campus Europea. Kalbų mokymas Erasmus studentams) (2008–2010)

Laimėti grantai ir tarptautinės stažuotės

Stazuotė Viskonsono universitete (Medisonas, JAV), Psichologijos ir kalbotyros katedroje. Tyrinėjimų sritis – psicholingvistika 1995/ 1996. Rėmė Atviros Lietuvos fondas bei Friendship Force fondas Medisone, JAV.

Laimėta stipendija (JANINEUM fondas, Austrija/ Lenkija) stažuotėms Jogailaičių ir Vienos universitetuose (1998, 2000, 2001).

UNESCO programos „Funds – in – Trust“ grantas, Japonijoje (2001).

Lietuvos Mokslų Akademijos ir Austrijos Mokslų Akademijos gauta parama monografijai parengti *“The acquisition of noun morphology in Lithuanian”* (2003).

Lietuvos Valstybinė stipendija jauniems mokslininkams (2002).

Fulbright grantas tyrimams (Vaikų kalbos raida: morfopragmatika), CUNY, Niujorke, JAV (2003 pavasario semestras).

Fulbright Alumni grantas tyrimams, CUNY, Niujorke, JAV (2009 ruduo).

Nuo 1997 metų trumpalaikės stažuotės: Krokuvoje, Odensėje, Bolonijoje, Vienoje, Berlyne, JAV (Niujorkas), Sankt Peterburge (Rusija), Zagrebe ir kt. ir kt.

Akademinių mainų programos tarp Austrijos Mokslų Akademijos ir Lietuvos Mokslų Akademijos dalyvė – 1998, 2000, 2001, 2004, 2009 (Vienos universitetas).

Nuo 2000 m. *Erasmus* dėstytojų mainų (Bolonijos, Helsinkio, Mainco, Sienos, Tampere, Turku, Talino, Vienos, Zagrebo ir kiti universitetai) programos dalyvė.

Ekspertinė veikla

Quantifying Bilingual Experience: Q-BEx, metodikos vertintoja (Economic and Social Research Council (ESRC), JK; 2020-2022).

Vaiko kalbos raidos vertinimo metodikos restandartizavimas (pagal „Įtraukiojo ugdymo galimybių plėtra“ 09.2.2-ESFA-V-707-03-0001 priemonę); vyriausioji konsultantė/ tyrėja (2020–2021).

Estijos mokslų tarybos ekspertė (2015-).

Lietuvos mokslo tarybos ekspertė (2018-).

Europos Komisaro, atsakingo už daugiakalbystę, *Daugiakalbystės Aukšto Lygio Grupės reikalų* ekspertė (2006–2009).

EK 6 ir 7-osios Bendrosios programos ekspertė (2009–2011).

Apdovanojimai ir padėkos

Lietuvos valstybės ordinas „Už nuopelnus Lietuvai“ (Riterio kryžius) už aktyvią lituanistikos veiklą, jos plėtros užsienyje puoselėjimą (2020).

Italijos vyriausybės ordinas „Už nuopelnus Italijos Respublikai“ už ilgailaikį akademinių ir kultūrinių mainų tarp Lietuvos ir Italijos darbą (2018).

Vytauto Didžiojo universiteto Aukso medalis už ilgametį darbą Vytauto Didžiojo universitete, reikšmingus mokslinius pasiekimus, aktyvią visuomeninę veiklą bei Universiteto vardo garsinimą (2022).

Mariupolio Valstybinio Universiteto Ambasadoriaus titulas už akademinių ir kultūrinių mainų plėtrą, Ukrainos tarptautinių projektų rėmimą, už bendradarbiavimą ir supratimą tarp institucijų ir šalių (2023).

Vytauto Didžiojo universiteto Rektoriaus padėka už nuopelnus ugdant jaunąją mokslininkų kartą labiausiai pasižymėjusiems doktorantų vadovams, kurie per pastarąjį dešimtmetį paruošė daugiausiai Vytauto Didžiojo universiteto daktarų (2023).

Lietuvos universiteto 100-mečio proginių medalis už ilgametį darbą Vytauto Didžiojo universitete, reikšmingus mokslinius pasiekimus, aktyvią visuomeninę veiklą (2023).

Apdovanojimai/ pripažinimas už įgyvendintų kalbos projektų inovatyvumą, kokybę ir sklaidą

Europos Komisijos apdovanojimas – sidabro medalis už projekto **FEEL** kokybę (*Funny, Easy and Effective Learning about Countries, Cultures, and Languages*) (2008).

Europos Komisijos/ŠMPF apdovanojimas. FREPY („Žaismingos kalbos terapijos priemonės“; *angl. Friendly Resources for Effective Speech Therapy*/ už sukurtų priemonių kokybę ir sklaidą (2013).

Europos Komisijos apdovanojimas. Europos kalbų ženklas. „Žaismingos kalbos terapijos priemonės. FREPY“ (2014).

Taikomieji mokslo darbai (tarptautinių mokslo leidinių redagavimas)

Dabašinskienė, Ineta (redakt.); *Journal of Baltic studies* // Special section editor [Vol. 53(3)] I. Dabašinskienė, *Dismantling the Ignalina Nuclear Power Plant: communities and imaginaries*. London: Routledge, 2022. ISSN 0162-9778.

Dabašinskienė, Ineta (redakt.); Kalėdaitė, Violeta (redakt.). *Journal of Baltic studies* // special issue editors [Vol. 43(2)] I. Dabašinskienė, V. Kalėdaitė. London: Routledge, 2012. 315 p. ISSN0162-9778. Prieiga per internetą: <<http://www.tandfonline.com/loi/rbal20>>. [Duomenų bazės: Science Citation Index Expanded (Web of Science); Historical abstracts (EBSCO); MLA]; [Citav. rod.: 0.25; bendr. cit. rod: 0.488 (2012, SSCI)].

Usonienė, Aurelija (redakt.); Nau, Nicole (redakt.); Dabašinskienė, Ineta (redakt.). *Multiple perspectives in linguistic research on Baltic languages* // eds. Aurelija Usonienė, Nicole Nau, Ineta Dabašinskienė. Newcastle: Cambridge scholars publishing, 2012. 287 p. ISBN 9781443836456. [Duomenų bazės: eBook Collection (EBSCO)].

Donskis, Leonidas (redakt.); Dabašinskienė, Ineta (redakt.). *European memory: A blessing or a curse?* / ed. L. Donskis, I. Dabašinskienė. Ravenna: A. Longo Editore, 2010. 154 p. ISBN 9788880636540.

Mokomosios knygos, metodinės priemonės, rekomendacijos

Ineta Dabašinskienė, Laura Kamandulytė-Merfeldienė, Ingrida Balčiūnienė, Ieva Prameneckienė Rekomendacijos. Kaip plėtoti vaikų rišliojo pasakojimo kompetencijas (ikimokyklinio ugdymo pedagogams, logopedams ir tėvams). 2024. Prieiga per internetą: https://sitti.vdu.lt/wp-content/uploads/2024/07/REKOMENDACIJOS-Rišlusis_pasakojimas_2024-07-08.pdf

Dabašinskienė, Ineta (su bendraautoriais). Kalbinė vaiko raida// Antroji kalba ankstyvajame amžiuje. Patarimai pedagogams, mokantiems lietuvių kalbos 3–6 metų vaikus įstaigose, ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas vykdančiose tautinės mažumos kalba; 2014. p. 9-16. Vilnius: ŠMM. ISBN 978-609-95724-0-6.

Dabašinskiėnė, Ineta; Čubajevaitė, Laura. *Multilingualism in Europe: a resource book for students*. Kaunas: Vytautas Magnus University, 2014. 111 p.: iliustr. ISBN 9786094670442. Prieiga per internetą: <http://vddb.library.lt/obj/LT-eLABa-0001:B.03~2013~ISBN_978-609-467-044-2>.